

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi
részét illető közlemények, előfizetési és hirdetésidí-
jak küldendők.
Kéziratok nem utatnak vissza.

Felolós szerkesztő: Éder János.
Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

Gazdáink és az ipar.

Az igazi agrárlista a tisztességes ipar a tisztességes kereskedelmet sohasé tekintette ellenségeinek, hanem csupán annak tulkapásait osztorozta. Az agrárlista jól tudja azt, hogy Magyarország naggyá és gazdaggá csak akkor lehet, ha azok a nyers anyagok, amelyeket termel idebent nyernek feldolgozást és elfogyasztást, s megszűnik az az anomália, hogy nyersterményekben olcsó árón csinálunk vásárt külfölddel s feldolgozott állapotban sokszor tízszeres árón hozzák vissza.

Abból a közel 1000 milliónyi behozatalból 50-75% tisztán munkabérekre esik, elképzelhető tehát, ha a rettenetesen nagy összegnek csak fele is magyar honos, magyar munkásoknak birtokába jutna, mennyivel nagyobb lenne azok fogyasztási képessége, mennyivel több liszt, hus, zöldség fogyna el az ország határain belül.

Elérkezne mindjárt az az idő, a mikor nyersterményeinkkel nem volnának ráutalva a külföldre, mert idebenn nyernének azok piacot s elfogyasztást, elérkezne a különvámterület ideje is, a mikor nyugodtan mehetnénk abba bele, mert kivitelileg feleslegünk nem, vagy csak jelentéktelen lenne.

Valóban megfoghatatlan az, hogy nekünk agrikulturnak a szorosabb értelemben vett gyár- ipari behozatalunk mily óriási, de nyers, terményekben is milyen jelentékeny. Gyümölcsből s gyümölcs- konzervekből 34 millió értékűt hozunk be, pedig kitűnő gyümölcsöt termelünk s Kecskeméten, Rimaszombatban kitűnő gyümölcs- konzerváló gváraink is vannak. Hántoló malmaink borsó szükségletünk 98,6%-át külföldről szerzik be, a kölesnek 83,1%-a külföldről kerül hozzánk, borból 15 millió korona árat, szénből 15 millió méteramázst, sertésárut 2,8 millió korona értéket hozunk be, sőt karácsony hetében legalább 25,000 darab szárazon kopasztott stajer kárpán szokott magyar emberek asztalára kerülni. Arról meg jobb nem is beszélnünk, hogy gépekért, vászonneműekért, ruhaneműekért, különösen pedig női piperecikkekért mily óriási összegek mennek külföldre, holott ha létezne is ilyen anyagokat készítő gyárak az országban, azok terményeiket nem képesek itt értékesíteni, hanem előbb kénytelenek azt elvinni külföldre, hogy azután az ottani gyáros azt nagy haszonnal hozza vissza. Egy magyarországi kefégyáros

kitűnő minőségű keféket készít, anyagát Londonba viszi ki s egy ottani gyár cége alatt hozza vissza s adja el, természetesen kétszeres áron.

S miért van ez így. Mert mi magyarok vagy nem tudjuk felfogni helyzetünket, a magyar ipar terjedésének jelentőségét, vagy csak al-hazafiság van bennünk. Nálunk a hazafiság a nagyhangon való politizálásban nyilvánul, a miből aztán senkinek semmiféle haszna nincsen, nem pedig közgazdasági helyzetünk tanulmányozásában es ösmeretében, a mely ösmeretek pedig parancsolólag kialszik: hogy minden magyar embernek csak magyar ipari terméket szabad használnia. Az egyének nem szabad annyira önzőnek lenni, hogy csak saját személyére gondoljon, s egyéb- be se törődjön, ha jól megy a sorsa. Egy családnak kell tekintenie az egész magyar nemzetet s szivvel-lélekkel arra kell törekednie hogy ezen család minden tagjának jó sorsa legyen, mert csak így melegedik, gyarapodik, gazdagszik az egész tuzhely. Ennek pedig mulhatatlan kelleke, hogy egyrészt a földművelő sokat termeljen sajt jól- értékesítse, másrészt pedig hogy ne sok pénzzel adózzon ipari termékek

TARICZA

Az öreg Budai.

Budai ur kényelmesen elhelyezkedett a kupeban, a börendjét feirakta a helybe, szépen gondosan elhelyezte a kalapját, kikereste a nagykabátja valamelyik zsebéből az utazó sípkáját, egyet-kettőt rászórt rajta, hogy kisműjének a rancok, a fejére tette és végre leült. A legjobb helyre ült, a sarokba az ablak melé és szinte teljesen fúrta magát be a bőrmélyedésbe. Budai urának elveik vannak ezek közé tartozott az az egészségi főelv, hogy az ember a vonaton mindig a vonat menetének irányában üljön.

— Eközben a vonat lassan kifutott a pályaudvarból, az ablak mellett először lassan, aztán fokozódó gyorsasággal tün- tek tova házak, lampák, emberek, majd amikor egészen kijutott a városból, teljes gözzel falta a kilométereket. A tény, amely eddig kintől még belpodott a kocsi- ba, most már eltűnt és csak egy nyomorult márv. garlámpa világította be a fűket és Budai urat.

— Budai ur nem volt valami feltű- nő férfisétség vagy pláne Adonisz. Nem is volt olyan elegáns mint egy skot lord,

nem, Budai ur csak egy egészen egyszerű ötvenéves polgárember volt, olyan ar- cúl, mint amilyen az egészen egyszerű polgárembernek lenni szokott, nem is Péten, hanem Budán. Jó, becsületes vonásokkal nagy bajusszal és igazán mindennel, ami rendsz. rint egy ilyen re- hoz tartozik.

— Ahelyett azonban, mint ahogy egy ilyen rendes emberhez illenék ez az ur éjszakai nyugalomra készült volna a helyett Budai ur elgondolkozni látszott. Ke- resztbe rakta a lábait és az orrát az ab- laküveghez nyomva kibámult az éjszaká- ba. Az ablak homályos lett a meleg pa- ratól melyet Budai ur relehelt. Budai ur letörölte. Mikor megint pártas és homályos lett Budai ur elgondolkozva felemelte a mutatónujját és ráirta az ablaküvegre: Vilma. Vilma volt Budai ur felesége és Vilma volt ez a nő aki miatt Budai ur most a vonaton ült és aki miatt otthagy- té az üzletét, a vendéglőjét Budán, a régi jó orzsasztalt meg mindent amihez már jó pár éve szokva volt. Otthagyni min- dent minden kényelmet, melegséget, am- hez az ő teste szinte már hozzá nő, ret- tenetes tragédia volt az ő életében, ép olyan mint az amelyik arra kényszerít- te, hogy most, hideg és viharos éjszakan vonatra üljön és rohanjon neki, neki az éjszakának.

Budai ur elhuzta a fejét az ablakól és nekítamasztotta a bőrtamlának és gon- dolkozott, gondolkodott erősen kegyetle- nül és látszott rajta hogy szegény kop- nyájának rettenetes munka ez a fejtörés és egyuttal si ósan keserű is, mert szája szegleteve egy szomorú ranc húzódott.

— Mit csináljak, mi csináljak, most, mikor kezdek már egészen öreg lenni és egészen nyugodni, akkor jön ez a tragédia ez a borzasztó szerencsétlenség a meg- gyötört öreg fjemre... Megszórik, megugrik egy kölyökkel egy huszonöt éves fraterrel, mert elkábult a iakk cipő- től, a ruhától vagy mit tudom én mitől? Itt hagy mint egy megunt játékot hát mit kezdjek. Nem drága fiatal ur, azt az örö- met nem fogom neked megszerezni, hogy az öledbe ültessem azt az alig husz esz- tendős asszonycsodát. Elveszem, visszave- szem, ha belepusztulok is. Vagy.

— Budai ur duhösen nézett az ajtó- rs. A kalauz két bölgyet tssékelt be. No még csak ez kellett! Hat nem lehet már nyugodtan gondolkodni sem, És különben is, próbáljunk aludni.

Végül nyugodt az ülésen. A két hólgy elhelyezték. Egy ideig csend. A nők, amikor már azt hiszik hogy a férfi elszik helkan beszélgetnek, a mely halkságot még tompít a kerekék k. tiogása.

— Te ez a Budainé. Utóvégre is al

ért a külföldnek, hanem, hogy az a pénz is ideben maradjon az országban, emelvé annak fogyasztóképességét és az egésznek vagyonosodását.

A gazdáknak nem a külön vámterület kell, a mellyel esetleg terményeink értékesítését lehetetlenne tennők — legalább egyidőre — hanem az kell, hogy mindenki lássa át a magyar ipar terjedésének fontosságát, az kell, hogy ne vegyen senki mást, csak magyar ipari terméket, ha az mindjárt egy pár fillérrel drágább is a külföldi portékánál, az kell, hogy ne igyék olyan kávét, a melyet nem magyar cukor édesít, ne vásároljon külföldi gépet, külföldi műtrágyát, ne járjon angol vagy német posztóban, ne ijjon olyan papirosra mely nem magyar gyárból került ki, ne csináltasson cseh vászonból fehéreneműt, ne igyék pilseni sört, ne egyék prágai sódort, stájer kappant, s kerülje azokat az üzleteket, melyekben nem tudják bizonyítani, hogy a kért áru magyar gyáripari termék. A magyar gazdaosztály nagy és hatalmas. Ha követné a tanácsokat, ha nem használna külföldi iparcikket rövid idő alatt megteremténé a magyar ipart jobban, mint bármiféle állami szubvenció.

Harc a tüdővész ellen

Valóban nagyfontosságú hírt kaptunk Berlinből, mely szerint a tüdővész gyógyíthatóságának, az emberiséget oly nagy mérvben érdeklő problémája valahára mégis csak megoldást nyert. A berlini Oranienburger Strasse 66. számú épületben van elhelyezve „Klinik für Lungenkrankheiten” című tüdőbetegség speciális klinikája, amely most úgyszólván az egész világerdeklődési központja amennyiben ezen a klinikán, alkalmazzák a Weninger fele új gyógymódot meglepő sikerrel. Érdekes képet nyújtanak most ezen épület váróterméi, ahol — a külföldi lapok hírei nyomán — sokan gyűlnek össze a biztos halál elől menekülni, egészségét, életet keresni. És e sok nyelvű nemzetiség mind megtalálja a saját nyelvén beszélő klinikai alkalmazottat, aki tolmácsolja, felvilágosítja s kellő elhelyezéséről

javaság. Jön ez a budai, ellátja minden jóval és most már két év után. Hát jó, ha nem szereti De tisztelje a nevét. Borzasztó. A másik asszony elgondolkozva válaszolta: Mindenkinek joga van az életéhez. Mikor az a Budai feleségül vett egy fiatal asszonyt öreg fejjel, el lehetett ilyenre készülvén. Mi van ilyenkor? Vagy mi lesz ilyenkor. Okvetlen egy erőszakos visszafordulás, visszanezés az elmúlt felé, a fiatalosság, a tavasz felé. Látod, hogy voltak szép órák, volt tavasz. De ha nem volt ebből semmi, mit ért az élet? Egyszer egy fiatal lány megrázta a vállát, összeszeszorítja az ölést és itt van egy Budainé. Leszűrve mindent, ilyen tulajdonképpen az élet etikettje.

Budai ur feleségét. Hát ez az? Az ifjúság, a vér amit nem lehet letagadni. Amit ő felve érzet a vénség hajnalát.

A vonat berobogott egy nagy állomásra. Budai látta, hogy a másik sín páron rögtön indul egy vonat visszafelé. Felugrott, lekaptá holmiját, jegyet váltott és felszállt arra a másik vonatra.

Sch. J. Márton

is gondoskodni köteles, amennyiben a klinikán valamilyen beteg elhelyezni képesség. De amre mi magyarok méltán büszkék lehetünk a zsenilis gyógymód megalkotójára: Weninger tanár, magyar ember, aki mintegy 20 év előtt származott el Budapestről külföldre s mint terméshetbűvár, tudományos művei által csakhamar feltűnést keltett. Évek hosszú során át dolgozott csendben, de yasakarral a tüdővész gyógyításának nagyfontosságú problémáján sikertelenül, míg végre rendíthetetlen kitartása meghozta a szenvedő emberiség százazreinek a mentességét. A klinika élén most maga a tudós áll, aki a kellő orvosi asszisztencia mellett fáradságtalan ambícióval végzi megbecsülhetetlen munkáját. A gyógyulások eddigi statisztikája megépő. Az elsődleges állapotbeliek valamennyien gyógyulnak a másodlagos állapotbeliek közül 89 %, s a harmadlagos (tertiá) tehát az utolsó állapotbeliek közül — akiknek tüdejében már barlangok (cavernák) képződtek 54 %, tehát még ezeknek is több mint a fele adatik víza az életnek tehát Weningeri méltán nevezhetjük most már a szenvedők megváltójának. Hazánk számára mint illetékes helyről értesülünk — hosszú távolet után még ma is a külföldiek előtt magyarnak vallja magát.

UJDONSÁGOK.

— **Dér és fagy.** Sajnos amittől féltünk bekövetkezett. A március és április elején bekövetkezett hirtelen meleg kicsalta a gyümölcsfák virágát, megindította a szőlők rügyfakadását.

A folyó hó 12-én hajnalra azután beköszöntött a tavasz réme — a fagy. Már hajnali 2 órakor leszállt a hőmérséklet — 2° fokra, reggel 3 órakor már 3 fok volt és 5 óra körülbelül 4°-os lett a hideg. Természetes, hogy nemcsak a virágzó gyümölcsfák termését tette tönkre: hanem azokat is, melyek már elvirágoztak. Így p. u. a kajszinbarack is tejjesen tönkre ment. De a fakadó szőlőkben is roppant kárt tett.

Hát ilyen nagy gyümölcs-termésremár évtizedek óta nem volt kilátásunk, mint az idők és ime, egy pár óra alatt tönkre ment. Ezt a rettenő nagy kártételt sokan az Isten akaratának szokták tulajdonítani. Mi azonban, akik az Istent végzetlenül jónak és bölcsnek tartjuk, nem az ő szent akaratának: hanem természet — az időjárás szerényének tulajdonítjuk.

— **Najusi ünnep.** Multheti számunkban jelesztük hogy a „Csongrádi Iparosifjúsági Közművelődési Egyesület” nagy előkészületeket tesz egy sikeres tavaszi ünnep rendezése érdekében. Mint értesülünk az egyesület ezen ünnepélyét az első cigányzenei körre nüködésével az „Erzsébet Szülő disztermében fogja megtartani.

— **Új hajós kapitány.** Fűkő Sándor volt hajós kapitányunk távoztával a M. F. T. R. igazgatósága Bauer János pozsonyi hajóskapitányt rendelte hozzánk szolgálatára, aki gyermekei tanítására miatt nem városunkban, hanem Szentesen telepedett le. Ezzel kapcsolatosan megemlíjük, hogy a hajózáratok folyó hó 15-én ugyancsak a múlt évi menetrend szerint veszik kezdetüket.

— **Posta ügynökség a határban.** Mint értesülünk, a kereskedelmi miniszter a csongrádi bokrósparti gazdák kérelmére a bokrósparti iskolánál folyó évi május hó 1-től post-ügynökséget fog felállítani. A vezetéssel Kiss József állami tanító fog megbízni. Ezen intézkedéssel a tynai gazdák régi vágya fog teljesülni, mert eddig leveleiket csak igen hosszadalmas úton, hetek múlva, hivatosan kaphették meg.

— **Meglopták a saját fiát.** Még a múlt évben Bacsa Pál két fia Pál és Sándor 3 mmáza buzát és kukoricát loptak az apjuktól. Két zsák buzát akkor a csendőr-

ség Trukász Jánosnál meg is talált aki ugyan tudta azt, hogy a buza lopott de mégis adott neki helyet és így bűnrésszé vált. Érdekes ebben az ügyben az, hogy Pál hogy a gyanú magáról elhárítsa a csendőrségnél feljelentette az apját, hogy ő vitte el a buzát erőszakosan. A nyomozás során kiderült, hogy tényleg a fiu lopta meg az apját, akinek az óhajlására a fiu ellen megindult az eljárás.

— **Eltűnt inas.** Forgó Pál 16 éves inas felvő hó 1-én Kádár György gazdától elszökött és nyoma veszett, azóta hiába keresik. A rendőrség körözvényt boesájtott ki, eddig azonban semmi értesítés nem jött, hogy hol tartózkodik.

— **Tűz a nagyréten.** Horváth Varga Imre nagyréti tanyaán fo yó hó 8-án tűz volt, ez alkalommal elégett egy kazal szaima 150 korona értékben amely biztosítva volt. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Elisikasztott tárgyak.** Február hó 12-én Samu Istvánnál a bírósági végrehajtó lefoglalt egy kocsi egy borjút és egy dró sertést, Az arverés napján azonban a lefoglalt tárgyaknak helyt helye volt azokat elisikasztott. A csendőrség a lefoglalt holmikat a sógoránál megtalálta amelyeket őrizet alá vett.

— **Üdülő helyek a Székelyföldön.** A maros vásárhelyi „Székely Társaság” a Székelyföld 23 egészséges, pormentes, kitűnő levegővel és vízzel bíró helyén — legtöbb híres gyógyfürdők közelébe — nyári üdülő teleket szervezett, melyeken tanítók és szegényebb sorsu tisztviselők olcsón juthatnak lakáshoz és ellátáshoz. Az ezekről szóló tájékoztatást barkinek díjtalanul küldi meg Szentgyörgyi Dénes a társaság titkára, Maros - Vásárhelyt.

STECKENPFERD

LILIOMTEJSZAPPAN

utollérhetetlen hatású szoptók eltávolítására és nékülözhetetlen szer aro és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, Diogenarokban, Illatzer és fodrász ártetekben 80 fillérért kapható. Szintny pártalan hatású női kézpólas a Bergmann „Manica” liliomkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

— **Tőgygümőkörös tehének irtása.** A tüdőgümőkörös tehének kiirtását a földmivélsügyi miniszter még az 1909-ik évben elrendelte. Ezen rendelet életbeléptetése óta azonban évenként átlag csak 89 tüdőgümőkörös gyanús tehét jelentettek be az ország egész területéről, ez pedig a valóságnak nem felel meg. Minthogy a tőgygümőkór nagyon hatékony terjesztője a betegségnek s ilyen állatok teje ugy az emberek, mint az állatok egészségére is veszedelmes, a földmivélsügyi miniszter fokozottabb tevékenységre utasítja az orvosokat a közfogyasztásra szánt tej megvizsgálása körül. A vármegyei vegyvizsgáló áalmas főügyésze most megyei körutat szándékozik tenni s hatályosan ellenőrizni a gümőkór által inficiált közfogyasztásra szánt tejterméket.

— **Az új szivarok általános forgalomban.** A hivatalos lap márciusi száma a pénzügyminiszteriumnak rendeletét közli „a Palmas és Palmitas szivarfajta forgalmi körzetének kiterjesztése tárgyában”. Ebből a közleményből megtudjuk, hogy ez a két szivarfajta, melyeket eddig a budapesti, pozsonyi, zágrádi fiumei körzetben árultak, április hónaptól kezdve általános forgalomba kerül és valamennyi hohányngyáros megrendelheti a dahányáruraktárak útján.

— **Triesti általános biztosító társulat.** (Assicurazioni Generali) Bud pest, V. Dorottva - utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) s

legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinél, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betörés-elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és vízszontbiztosító r. t. baleset és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság valamint kezességi és óvadék-biztosításokat eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészlátatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára.

A csongrádi ügynökség Rosemberg Ede — A gözgépjelzők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden április hó 20. napján d. e. 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügy. lősséghez (Boldogasszony-sz. út 18.) beküldendők.

Közgazdaság.

A Trieszti Általános Biztosító Társulat Március hó 26-án a társaság 81-ik rendes közgyűlése tartott meg. Besso Marco elnök jelölte, hogy a társaság vezérigazgatója terrelbari Richetti Ödön su vos egészségi tekintetből és háttározott orvosi rendelethez állásáról melyet az intézet javára nagy szeretettel és felette fényes sikerekkel töltött be, lemondott. Az igazgató és igazgatótanács, bár nagy sajnálattal, kénytelen volt az érdeműs vezérigazgatónak lemondást a jelzett körülményekkel igazolt visszavonhatatlan elhatározásánál fogva tudomásul venni. De azon kívánságától vezéreltetve, hogy Richetti ur értékes közreműködése és gazdag tapasztalatai a társaságnak továbbra is megtartásának, az igazgatóság és igazgatótanács indítványozza Richetti urnak, az igazgatóság tagjává való megválasztását. A közgyűlés Richetti ur lemondását a társaság körül szerzett hervadhatatlan érdemeinek hálás elismerése és mély köszönete kifejezéseimellett: tudomásul vette és őt közfelkiáltással az igazgatóságba beválasztotta. A közgyűlés elé terjesztett 1912. évi mérlegek előttünk fekvő jelentésből lájuk hogy az 1912. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkésösszegek 1,267,209. 909 korona és 28 fillért teettek ki és az év folyamán bevett díjak 55,525,392 korona és 20 fillére rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23,703,976 korona 65 fillérel 375,547,656 korona 67 fillére emelkedett. Az életbiztosítottak osztályának alapja 7,141,183 korona 12 fillért teszi ki. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a tükör-üveg biztosítást, a díjbevétel 18,926,541. 149 koronabiztosítási összeg után 32,462,892 korona 58 fillér volt, miből 11,326,023 korona 37 fillér vízszontbiztosításra fordított, úgy hogy a tiszta díjbevétel 21, 186,869 korona 21 fillére rugott és ez összegből 15,302,274 korona 59 fillér mint díjtartalék minden terhetől menten jövő évre vittetett át. A jövő években ese-

dékessé váló díjkötelezvények összege 155,630,256 korona 27 fillér. A betörés-biztosítási ágban a díjbevétel 1,636,426 korona 93 fillére rugott miből levonván a vízszontbiztosítást, a tiszta díjbevétel 916,019 korona 81 fillért tett ki. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kivet: 6,048,766 koronát, mely, a vízszontbiztosítók levonása után 2,793,257 korona 34 fillére rugott. Kirokért a társaság 1912-ben 49,019,662 korona 23 fillért és al-
pttása óta 1,112,818,121 korona 56 fillért fizetett ki, E karterülési összegből hazánkra 222, 758,821 korona 22 fillér esik: A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 17, 264,558 korona 20 fillére rugnak különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereség tartalékok, mely 7,360, 599 korona 28 fillért tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozásra alakított tartalék, mely az ideai átalakulással együtt 7, 924,932 korona 13 fillére rug, továbbá felmúlított 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átalakulással 2,219,026 korona 79 fillért tesz ki. Részvényként 720 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékben vannak elhelyezve, az ideai átalakulások folytán 416,840, 622 korona 40 fillérről 434,367,883 koronára 47 fillére emelkedtek, melyek közzéközül vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 104,161, 605 korona 62 fillér. 2. Életbiztosítási követelésekre adott kölcsönök 45,156,521 korona 06 fillér. 3. Értékpapírok 242,001, 442 korona 88 fillér. 4. Követelések államoknál és tatományoknál 40,422,113 korona 73. 5. Tárca válók 626,815 korona 16 fillér. 6. Készpénz és az intézet követelési a hitelezők követeléseinek levonásával 1,995,889 korona 72 fillér. Összesen 434,367,388 korona 47 fillér. Ezen értékéből 82 millió korona magyar értékere esik. A „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapesten, — mely az Assicurazioni Generali leányintézete, — egyéb ágazatain kívül foglalkozik a kezességi-és óvadék-, valamint az eltulajdonítás-, lopás-, hűtlen kezelés- és sikasztás elleni biztosításokkal, nemkülömben a versenylovak telivérek és más értékesebb tenyészlátatok biztosításával mely új ágazatokat nevezett társaság vezetői be-
hizánkba.

Kiadó ház

Ifj Bernitzky József úri utcai háza haszonbérbe kiadó.

164 1913 szám.

Pályázati hirdetés.

A kiskunfélegyházi áll. tanítóképző-intézetbe az 1913. 14. iskolai évre az I. osztályba 35-40 tanuló vétetik fel; kivételesen felvétetnek a felsőbb osztályokba is más intézetből jövő jó magaviseletű és jeles előmenetelű növendékek, ha az átlépés szükséges voltát alapos okkal bizonyítani tudják. Jó viseletű és megfelelő előmenetelű tanulók a következő kedvezményekben részesülhetnek:

1. Ingyenes bentlakó minden fizetés nélkül az intézet internátusában teljes ellátást kap.

2. Földijas bentlakó fizet a teljes ellátásért havonként előre 14 K-t

3. Teljes fizető bentlakó a teljes ellátásért fizet havonként előre 28 K-t

4. Készpénz segélyes bejárók kapnak havonként utólag 14 K segélyt.

5. Felvétetnek végül segély nélküli bejárók.

A folyamodványok beküldésének határideje májns hó 31-ik napja. Az I. osztályba felvesz az intézet oly épített és egészséges növendékeket, akik életük 14 ik évé már betöltötték, de 17 évesnél nem idősebbek s a polgári vagy középiskola IV-ik osztályát sikeresen bevégezték.

Az egykoronás bélyeggel ellátott és sajátkezűleg irt folyamodvány a nagymélt. m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz címzendő, de a tanítóképző-intézeti igazgatósághoz küldendő. A folyamodvány mellékletei: a) születési bizonyítván; b) iskolai bizonyítván a múlt iskolai évről s a a tanuló még iskolába jár, az első félévi értesítő a jelen iskolai évről; c) orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó a tanítói pályára alkalmas, ép, egészséges; továbbá újraoltási bizonyítvány d) hiteles községi bizonyítván a szülők és folyamodó vagyoni állapotáról, a családfő polgári állásának évi jövedelmének és a szülői gondozás alatt álló keresetképtelen kiskorú gyermekek számának, nevének és életkorának feltüntetésével; e) ha a folyamodó már nem jár iskolába; erkölcsi bizonyítvány; f) ha a folyamodó még tanul, akkor utolsó évi bizonyítványát legkésőbb július hó 1-ig tartosik pótlólag beküldeni. E bizonyítvány nélkül a folyamodvány tekintetben nem vehető. A folyamodás eredményéről a tanulók hozzátartosóit augusztus hó második felébe hivatalosan értesíti az igazgató; épen ezért a folyamodó pontos címét, ahová az értesítést várja, lakóhelyének (vármegye, utolsó posta) megjelölésével írja a folyamodvány külső lapjára. A felvétel azonban csak akkor válik érvényessé, ha a felvett növendékek zenei hallása s testi állapota megvizsgálta van, az kifogás alá nem esik. A folyamodványhoz csak eredeti okmányokat lehet Mellékelni

Kiskunfélegyháza, 1914. április 15 éa.

Dr. Katona János.

Igazgató

Csongrád község előljároságától, 3042 1912.

Hirdetmény.

Csongrád község előljároságaa részéről közhírré tételük, hogy az ellési holt Tisza meder halászlát joga valamint a hozzá tartozó kaszáló terület bérléte 1913 évi májushó 17-én ljár. Az újabb haszonbérbeadás 1913 április 25 d-e 9 órakor Csongrád község II. jegyzői szobájában fog megtartatni. A haszonbérlet 1913 május 18 tól 1916 szeptember 16-ig terjed.

Kiküldési ár 542 korona bánatpénz 50 korona.

Csongrád 1913 ápril 10

KOVÁCS
jegyző

Énekesek, papok, tanítók véleménye a SIROLIN „Roche“-ról:

A légzőszervek megbetegedéseinél.

K. S. udvari operaénekes.

Erősen köhögtem és Dr. S. ur rendelésre Sirolin „Roche“-t használtam. — A siker fényes volt.

L. Sch. tanító, C.-L.-ben.

Gyakori és makacs gégegyulladás szenvedtem. A Sirolin „Roche“ enyhített szenvedésemel. A szernek étvágygerjesztő hatása is van.

R. Sp. plébános W.-ben (Elszász).

Tüdőhurutomat a Sirolin „Roche“ igen gyorsan enyhítette és a gyógyulás rövid idő alatt állott be.

H. B. énekművész Z.-ben.

A Sirolin „Roche“ több mint 1 év óta nagy-szerű szolgálatakat tesz. A nagykörönég figyelmét a kitűnő szerre egy szemlelapon fel fogom hívni.

Influenzánál, asthmánál, tüdőbajoknál a Sirolin „Roche“ nélkülözhetetlen házi-szer, hatása erősítő a tüdőre és az egész szervezetre. A Sirolin „Roche“-nak pompás íze van és különösen alkalmas óvatossági kurákra. Sirolin „Roche“-t minden gyógyszerárban kapni.

Szabóüzlet áthelyezése

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az eddig a főtéren Vátadi Jakab úr házában volt

férfiszabó üzletemet

saját házámba **Csemegi Károly** utca 45 szám alá **Faragó György** volt vendéglős házának átellenébe helyeztem át.

Amidőn ezt a körülményt a t. közönség tudomására hozom, egyben arra kérem, hogy b. bizalmával továbbra is megtisztelni kegyeskedjék, amelyet jó munkám által, szolid és jutányos kiszolgálással megérdemelnem törekedni fogok.

A t. közönségnek az eddig irántam tanúsított jóakarati pártfogását megköszönve és továbbra is kérve, maradtam a n. é. közönségnek kész szolgája.

kiváló tisztelettel
Medgyesi Ferenc
férfiszabó.

Rendkívüli finom asztali almát

a legnemesebb faj soká eltartható; sz. l. 35 fillér átlában, egy 5 kilós posta csomag 2. 20 fillér, Mix Pauly, Redakteur, Köf. I ch in St. crmark.

Kiadó lakás

Uzsaszky János szarvas utcai házában két padlós szobából konyhából és alsó kamrából álló villanyvilágítás és vízvezetékkel ellátott lakás Szentgyörgy napfénykiadó Tudakozódhatn Uzsaszky Istvánnál a csongrádváros takarékpénztárnál

Milliók

használgák

KÖHÖGÉS

rekedtség katarus, elnyálkásodás gőrcsök és számarköhögés ellen

KAIZER-féle

Meil Karamellát a 3 hársfával

6100 bizonyítvány orvosok és magánosoktól kezeskedik a biztos eredményt.

Regyen kellemes és jó ízű cukorka.

Csomagja 20-40 fillér. Dobozban 60 fillér Kapható:

Berkovics Mór, Barna Henrik és Löw Adolf gyógyszerészeknél Csongrádon.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rejje bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős vastag sárgarézéből van készíve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép, tartós billentyűkkel ellátva, ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal

csak 6 korona.

Wagner „Hangszerkirály”

országsgazerte elismert elsőrendű hangszerárúháza BUDAPEST, József-körút 15. — Fényképes hangszerárjegyzék ingyen

ÓVÁS! FIGYELEM A ICNOS CSIMRE ÉS HÁZSZAMRA.

Wagner Wozz Márk Könyvnyomdáiban Csongrád.

„Stiria- Universal“**Kötőgépek**

megmunkálnak finom és vastagszájú pamutot ugyanazon gépen. Árjegyzék ingyen. Részlelfizetésre is. Képviselek keresetnek STYRIA-KÖTŐGÉPTÁRA, GRAZ, III.

Ártézi kádfürdő megnyitása!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Hosszúutca 6. szám alatt a Tisza fürdővel szemben ártézi kádfürdőt nyitottam, mely mindennap (ünnap és vasárnapon is) reggel 7 órától este 8 óráig rendelkezésre áll a nagy közönségnek, előzékeny kiszolgálás szakszerű masszázás, nyakszemvágás és villanyozás.

Egy kádfürdő egy személyre 1 korona.

Egy kádfürdő két személyre 1 korona 40 fillér.

Orvosi rendelet szerint idegbelegek részére hidegvíz kuráttel-élőfürdőkét stb. sakavatottsággal eszközlök.

Kérem a nagyérdemű közönség becses látogatását és maradok

kiváló tisztelettel
SZIGELI GYULA
fürdős.

Képeslevelező lapok kaphatók a lap kiadó hivatalában.

Kawa-Santal-Kapszulák

kitűnő szer

húgycsőgyulladás, kankó, herelob, hólyaghurut és idült fehérhólyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció

ezzel egyidőre használva, Orvosilag ajánlva 1 üveg 1 kor. 60 fill. ehhez egy fecskendező férfiáknak vagy nőknek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezeség.

Universal-Fluid

felülmúlhatatlan hatású testszaggatásoknál, reuma. csúsz. fej, fogfájásnál és bőrvizketegségnél. 1 próba üvegcsé 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

Skríbanek K. M. gyógyszerháza a „Kereszt.”-hez Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.

Viszontelárusítok fénvessen díjazva.

Ujdonság!

Csodaréztrombita.

Csongrád község előljárástól 3093/sz 1913

Hirdetmény.

Figyelmeztetik a közönséget, hogy a tejnek jelzés nélkül való forgalomba hozása kihágást képez, és szigoruan büntetendő.

A községi előljárástól a közönség érdekében-lefölozött tej és fölozetlen tej-felirattal táblákat állít fel a piacon s felhívja a lakosságot, hogy a kijelölt helyen csak olyan tej árusítható amilyen jelzéssel ezen árulási oldal el van látva.

Aki a fölozetlen tej föliratu oldalon lefölozött tejet árusít kihágást követ el s az eljárás után szigoruan meg fog bírságotlatni.

Községi Előljárástól.

Parfumerie „BEZ” illatszertár

háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben — BUDAPEST, VIII. Losonc utca 13. —

Háztartási cikkek:

Legfinomabb tearin gyertya (45 deka egy csomag súly) bármely nagyságban 1 csomag 46 f. gentini ezüst tisztító 1 csomag 39 f. Angol élm. dobozban fekete, sárga, vagy hár színben) , , 1 doboz 16 f. „ „ „ „ 3 doboz 42 f. „ „ „ „ 6 doboz 80 f. Varrógépaj elsőrendű minőség 1 üveg 30 f. „Baby” kenőcs „ 1 tégely 40 f. „Baby” puder „ 1 doboz 49 f. „Diana” sósó sz. sz. „ 1 kis üveg 38 f. „Sarg”-féle Kalo ont fogkrém 1 tubus 47 f. „Odol” „ 1 nagyüveg 1 60 f.

Utánvét el csomagolást nem számítunk, 4 koronán aluli megrendeléseknel a pénz e be b. üldendő 40 fillér portódíjjal.

Illatszertár és háztartási értesítőnkkel egyen és bérmentek küldjük